

Δάμης Πειθής (Φάρμα Μπράλου): Η ζωή μετά

06 Νοεμβρίου 2013

👤 Δάμης Πειθής 📍 Φάρμα Μπράλου

Έβαλε τελεία στην ενασχόλησή του με τα ναυτιλιακά μετά από μια μακρόχρονη πορεία στο Λονδίνο και τον κόσμο. Η συνέχεια του ταξιδιού περνάει από τη ζωγραφική και εδώ και πέντε χρόνια με τη φύση, δημιουργώντας τη Φάρμα Μπράλου.

Με τη Φάρμα Μπράλου ο Δάμης Πειθής επικύρωσε τη συμφωνία που έκανε με τον εαυτό του για μια νέα ζωή. Δείτε το περιεχόμενο της παρακάτω και πάρτε ιδέες.

-Συνεχίστε τη ζωγραφική;

Βέβαια, είναι το μόνο πράγμα που με ξεκουράζει. Χρησιμοποιώ λάδι και συνήθως τα έργα μου είναι μεγάλα. Συγκεκριμένα είναι φωτορεαλιστικά, προσωπογραφίες ή τελείως αφηρημένα με πολύ χρώμα.

-Η ζωή σας ως αγρότης-κτηνοτρόφος αποτυπώνεται στη ζωγραφική σας;

Όχι, δεν με τραβάει η ιδέα να γίνω ο Έλληνας Βαν Γκογκ αλλά το χρώμα της φύσης το μεταφέρω με μια άλλη μορφή στον καμβά.

-Συνέβη κάτι σημαδιακό και αλλάξατε ζωή;

Δεν θα το έλεγα, εδώ και πολλά χρόνια είχα αποφασίσει να δουλέψω μέχρι τα πενήντα μου σε αυτό το οποίο έκανα και από εκεί και πέρα θα στρεφόμουν σε αυτό που μου αρέσει και με γεμίζει. Ήταν μια συμφωνία με τον εαυτό μου. Βέβαια όσα πλάνα και να κάνουμε, ποτέ δεν είμαστε σίγουροι ότι θα τα πετύχουμε ακριβώς, απλώς εγώ βρέθηκα στις συνθήκες που μου επέτρεψαν να πετύχω αυτό που ήθελα.

Από την άλλη, η ζωγραφική με άλλαξε σαν άνθρωπο: από εκεί που ήμουν ένας συγγνός επιχειρηματίας -μόνο τέτοιος μπορείς να είσαι για να επιβιώσεις- έγινα ένας καλός πράος και ήρεμος άνθρωπος. Άλλωστε αν δεν είσαι ήρεμος, χωρίς στενοχώριες και οικονομικές πιέσεις σε αυτό τον τομέα, όλο αυτό το αποτέλεσμα βγαίνει στην ηρεμία των ζώων σου και την ποιότητά σου. Ήταν μια τεράστια αλλαγή που με έχει γεμίσει και με έχει αλλάξει ως άνθρωπο, ίσως να ήταν το αλατοπίπερο που ήθελα στη ζωή μου.

-Από την προηγούμενη φάση της ζωής σας τι κρατάτε;

Τα πάντα, κάθε εμπειρία ζυγίζεται, μένει και καταχωρείται ανάλογα.

-Τι δεν θα επαναλαμβάνατε;

Θα επαναλάμβανα, τα πάντα γιατί από τα σωστά και τα λάθη είμαι αυτός που είμαι σήμερα.

-Γιατί δεν θα βγάλατε ποτέ χρήματα από αυτό που κάνετε τώρα;

Δεν θα αφήσω τη δουλειά να μου βγάλει λεφτά, γιατί ό,τι κερδίζω επενδύω ξανά στη φάρμα είτε καλύτερεύοντας αυτό που έχω ή τις συνθήκες που ζουν τα ζώα και την ποιότητα τους. Αν το κάνεις συνειδητά και στη μορφή που ακολουθώ εγώ, που δεν χρησιμοποιώ λιπόσματα ή φάρμακα και δεν αγοράζω τις τροφές έτοιμες, το κόστος είναι τεράστιο και δεν καλύπτεται στη σημερινή εποχή. Και στην καπάνια που ζούμε δεν πληρώνεται από τον καταναλωτή. Άρα δεν έχεις περιθώριο ούτε να μειώσεις τις τιμές σου για να καλύψεις τις ζημιές σου. Επειδή ευτυχώς δεν είναι μια επιχείρηση που βασίζομαι για να ζήσω και έχει ξεκινήσει καθαρά ως απασχόληση για να γεμίσει την ψυχή μου, δεν με απασχολεί το οικονομικό κομμάτι.

-Είστε ικανοποιημένος από το αποτέλεσμα;

Με ικανοποιεί το γεγονός πως ό,τι έχω κατορθώσει το έκανα χωρίς να έχω ιδέα. Ρώτησα, διάβασα, ασχολήθηκα. Δεν είχα καμία εμπειρία εκτός ίσως από το ότι στη διάρκεια της παραμονής μου στην Αγγλία πήγαινα σε διάφορες φάρμες για κυνήγι κι εκεί αισθάνθηκα, μύρισα, μου άρεσε. Ζήλευα τους αγρότες-κτηνοτρόφους εκεί και θεωρούσα και το έργο τους πολύ σημαντικό. Η ιδέα να παράγεις κάτι για να ταΐσεις κόσμο είναι σημαντική για μένα. Σήμερα η φάρμα έχει αλματώδη άνοδο και η ανταπόκριση από τον κόσμο, τους πελάτες μου, είτε είναι ιδιώτες είτε επαγγελματίες, έχει φτάσει σε ένα σημείο που να αισθάνομαι τιμημένος ακούγοντας όσα ακούω στην αγορά. Θα ήταν ιδανικό βέβαια να σπάσω τον κύκλο του μεσάζοντα παντελώς. Για μένα η κίνηση της πατάτας ήταν ό,τι καλύτερο έγινε στην Ελλάδα αλλά δυστυχώς σταμάτησε, παρότι είχε ανταπόκριση.

-Πόσο αντιφατικό είναι να υπάρχει στροφή προς ποιοτικά προϊόντα σε μια στιγμή που το μέσο εισόδημα έχει μειωθεί δραματικά;

Κακώς έχετε συνδέσει το ποιοτικό με το πιο ακριβό, πολλές φορές είναι φθηνότερο και το θέμα της τιμής έχει να κάνει με την ποιότητα. Στο σούπερ μάρκετ μπορεί να δεις μια προσφορά για ένα κοτόπουλο στα δύο ευρώ, όμως αυτό να έρχεται από τη Ρουμανία χωρίς να ξέρεις πού έχει μεγαλώσει, τι φαγητό έχει φάει και πώς έχει σφαγεί, πώς έχει φτάσει τελικά στο ράφι, όσο ποιοτικοί κι αν είναι οι έλεγχοί τους. Όσο καλά και να προσπαθούν να σου παρουσιάσουν, το προϊόν δεν μπορεί να είναι ίδιο με την κοτούλα που τρώει στο κτήμα μου ελεύθερη ό,τι θέλει. Επομένως, αναγκαστικά θα είναι και πιο ακριβή αλλά όχι τόσο όσο νομίζει ο καταναλωτής ότι θα πρέπει να πληρώσει για να φάει ένα πιο ποιοτικό προϊόν. Σας είπα και πριν ότι η πλειοψηφία των πραγμάτων μου βασίζεται στη βιολογική εκτροφή που δεν τη διαφημίζω καν ως τέτοια ούτε θα πάρω πιστοποίηση για βιολογική παραγωγή, γιατί πέραν του ότι το θεωρώ κοροϊδία οι έλεγχοι είναι αστείοι. Από ό,τι άκουσα τώρα τελευταία, το αρμόδιο τμήμα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης που ήταν υπεύθυνο για να παρακολουθεί και να ελέγχει τους οργανισμούς πιστοποιήσεως βιολογικών προϊόντων έχει καταργηθεί λόγω περικοπών, άρα ανεξέλεγκτα ο κάθε παραγωγός κάνει ό,τι θέλει και -στην Ελλάδα ζούμε- το φακελάκι υπάρχει και στη δική μας δουλειά. Το αν υπάρχει ή δεν υπάρχει βιολογική λαϊκή, δεν λέει πολλά, πρέπει απλά να πιστέψει ο καταναλωτής ότι ο παραγωγός από τον οποίο αγοράζει έχει σωστά και καλά πράγματα. Καθώς έχει πέσει η καταναλωτική δύναμη του Έλληνα, εγώ φροντίζω ώστε οι τιμές μου να αντανakλούν την κατάσταση που ζούμε

-Τι θέλετε να αλλάξετε στον μικρόκοσμό σας με αυτό που κάνετε;

Από το ξεκίνημά μου έχω φροντίσει να έχω ό,τι καλύτερο υπάρχει στα μοσχάρια, στα χοιρινά και στα αιγοπρόβατα όσον αφορά τις ράτσες και το από το πού προέρχονται Πάω στο Παρίσι, όπου από τις εκθέσεις βρίσκω τους βραβευμένους παραγωγούς. Επίσης γεννιούνται πολλά ζώα στη φάρμα τα οποία ελέγχω όσο το δυνατόν καλύτερα, κάνω γιατροσόφια που μου λένε διάφορες γριούλες από το χωριό για να γιατρέψω τα ζώα από μερικά πράγματα που φυσικά παθαίνουν, οπότε προσπαθώ να κρατάω το επίπεδό μου όσο πιο ψηλά γίνεται. Και αυτό είναι επιλογή: θα χάσω ζώα, θα αναγκαστώ να τα βγάλω από τη φάρμα λόγω ασθένειας, με αποτέλεσμα να χάνω κάποια χρήματα, αλλά δεν με απασχολεί το οικονομικό καθόλου. Τηρώ τις αρχές μου.

-Αυτό τι σημαίνει, ότι δυσκολεύεστε και δεν σας απασχολεί ή ότι δεν δυσκολεύεστε και δεν σας νοιάζει;

Δεν με απασχολεί καθόλου όπως και να το δείτε! Η δυσκολία μου δίνει το κίνητρο να συνεχίσω γιατί αλλιώς θα ήταν βαρετά.

-Τι σας δυσκολεύει λοιπόν περισσότερο;

Απλά πραγματάκια: ο καιρός, το χιόνι, ο πάγος. Τίποτα παραπάνω, όλα τα άλλα λύνονται. Δεν έχω ασχοληθεί με το ελληνικό δημόσιο γιατί δεν ζήτησα τίποτα, δεν θέλω τίποτα, δεν ασχολήθηκα με τα υπουργεία, έχω πάρει τις άδειές μου, δεν θέλω επιχορηγήσεις, ούτε επιδοτήσεις και δάνεια.

-Η φορολόγηση της αγροτικής γης πόσο θα σας επηρεάσει;

Μέσα στα γενικότερα έξοδα της επιχείρησης αυτό θα μας αυξήσει σε ελάχιστο ποσό τα βάρη. Αν δει κανείς και αναλογιστεί πώς ζει ο Έλληνας αγρότης και ο κτηνοτρόφος στην ύπαιθρο, πραγματικά είναι λυπηρό να προστεθεί επάνω του και αυτή η φορολογία τη στιγμή που έχουν αυξηθεί τα πάντα, ακόμα και τα μεροκάματα, όσο κι αν λένε ότι έχουν πέσει, γιατί δεν υπάρχει ελεύθερο δυναμικό στην ύπαιθρο. Ναι, αυτόν το κατακαυμένο Έλληνα τον λυπάμαι. Θα ήταν βλάσφημο αν έλεγα ότι λυπάμαι τον εαυτό μου, γιατί αν ήμουν σαν κι αυτούς τους Έλληνες, δεν θα είχα φτάσει εδώ που είμαι σήμερα. Δεν θα είχα δημιουργήσει αυτή τη φάρμα στη μορφή που έχει, αν ξεκινούσα από ένα χωριό κληρονομώντας λίγη γη από τον πατέρα μου. Αυτό είναι το δυστύχημα στην Ελλάδα, ότι οι νέοι σήμερα δεν μπορούν να δημιουργήσουν κάτι αξιόλογο, τη στιγμή που δεν υπάρχει βοήθεια και συμπαράσταση από το κράτος. Απορώ πώς τολμάνε οι πολιτικοί μας να μιλάνε για κίνητρα και χορηγίες, ότι δίνει, για παράδειγμα, το κράτος στρέμματα για να καλλιεργηθούν. Πείτε μου πόσοι έχουν φύγει από τις μεγαλουπόλεις για να πάνε στην ύπαιθρο χρησιμοποιώντας αυτό το οποίο διαφημίζουν τα υπουργεία και οι κυβερνήσεις; Ελάχιστοι! Θέλουν πολλοί να φύγουν, αλλά δεν υπάρχει καμία υποδομή. Κλείσανε τα κτηνιατρεία, άλλαξαν οι υπηρεσίες και αν δεν παλέψεις, δεν μπορείς να κάνεις τη δουλειά σου. Υπάρχουν άνθρωποι που δεν μπορούν να το αντέξουν. Για να πάρεις μια άδεια σφαγής ενός μοσχαριού, μπορεί να χρειαστεί να κάνεις πενήντα χιλιόμετρα πάνω κάτω, επειδή έχει κλείσει το κτηνιατρείο και πρέπει να τρέχεις από την Αταλάντη στην Αμφίκλεια ή τη Λαμία, ώστε να πετύχεις τον κτηνίατρο για να σου βάλει μια σφραγίδα, διότι δεν έχουν λεφτά να φτιάξουν τρεις σφραγίδες και να τις έχουν σε τρία διαφορετικά σημεία, οπότε αναγκάζεσαι να τρέχεις και να ξεδεύεις βενζίνη. Μιλάμε για τέτοια κατάντια.

-Στη γενική αντίληψη ότι οι αγρότες κάθονται και περιμένουν τις επιδοτήσεις τι θέση παίρνετε;

Αυτή είναι η γενική αντίληψη και δεν τείνει να απέχει από την πραγματικότητα. Δεν φταίει ο Έλληνας αγρότης αλλά το σύστημα που έδωσε αυτές τις παροχές. Το δικό μας κράτος άφησε τον αγρότη να κάθεται στο καφενείο και να εισπράττει τις επιδοτήσεις δηλώνοντας τα αρνιά του τα οποία τα μετέφερε το βράδυ στη διπλανή στάνη για να τα δηλώσει ο επόμενος και να βγαίνει ότι στο χωριό υπάρχουν τρεις χιλιάδες αρνιά, ενώ είναι μόνο τριακόσια. Βέβαια αυτό σταματά και πανευρωπαϊκά. Όλοι αυτοί θα αναγκαστούν να στραφούν ξανά στη γη πιθανότατα.

-Υπάρχει τελικά η πολυσυζητημένη στροφή στη γη;

Όχι, καθόλου. Στο χωριό που πήγα, στον Μπράλο, είχε 250 κατοίκους, τώρα είναι 200, γιατί οι υπόλοιποι πενήντα μας άφησαν. Στο Παλαιοχώρι υπήρχαν 400 άνθρωποι και τώρα είναι 405, διότι ήρθαν πέντε νέοι με καταγωγή από εκεί που σιγά σιγά προσπαθούν να κάνουν κάτι. Ο ένας άνοιξε μια κάβα ο άλλος ένα μικρό παντοπωλείο. Με την παραγωγή και τη γη δεν ασχολήθηκε κανένας. Προτιμά να έρθει στο χωριό να ανοίξει μια καφετέρια ή ένα μπαράκι.

-Πού πάνε τα πράγματα στη χώρα;

Εκεί που ήταν πριν από πενήντα χρόνια. Μετά θα ξεκινήσουμε από την αρχή χωρίς δικαιολογίες, γιατί θα πρέπει να πετύχουμε αυτό που κάποτε πετύχαμε ως λαός το οποίο ήταν καταπληκτικό και αυτό μας έχει αφήσει το καλό μας όνομα στον κόσμο. Ίσως η καινούργια γενιά να αποβάλλει τα κακά που είχαν οι Έλληνες μέχρι σήμερα Όλη αυτή η πίεση και η αλλαγή που υφιστάμεθα θα οδηγήσει κάπου καλά.

-Περίπου πενήντα χρόνια η Ελλάδα ωστόσο ζούσε στη φτώχεια.

Ναι, όμως τότε ο κόσμος πραγματικά δούλευε και έβρισκε ευκαιρίες να δημιουργήσει, ενώ υπήρχαν τα πλαίσια για να το κάνει. Μετά καλάσαμε και κακομάθαμε. Και οι τραγικές αλλαγές που μας πήγαν από το κακό στο χειρότερο δημιουργήθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του '90. Το να πάμε πίσω δεν είναι κακό. Είναι μια περίοδος που τη θυμάμαι από τα παιδικά μου χρόνια και όλα ήταν πολύ πιο ωραία.

-Μήπως εξιδανικεύετε ένα παρελθόν που είχε και δύσκολες όψεις, με φτώχεια, πάθη, διχασμούς και αποκλεισμούς;

Δεν θα ήθελα να μπω σε πολιτική συζήτηση ή έστω κοινωνική. Υπήρχε φτώχεια, όπως και σήμερα, που ίσως να είναι και χειρότερη. Τότε ο Έλληνας ήξερε τουλάχιστον να δουλεύει, σήμερα δεν ξέρει. Δείτε τι γίνεται στα καφενεία στην Αθήνα που δυστυχώς είναι γεμάτα από νέους, όχι συνταξιούχους. Εκείνα τα χρόνια δεν υπήρχε κακομαθημένος κόσμος, αντίθετα δούλευε και ευχαριστιόταν το ψωμάκι του με δυσκολίες. Σήμερα τα παιδιά μας έχουν κακομάθει. Βλέπουν τα άλλα παιδιά να έχουν πεντακόσια πράγματα και αυτό δημιουργεί τεράστιες δυσκολίες στην οικογένεια. Τότε δεν υπήρχε σύγκριση, ό,τι είχε ο δίπλα είχε και ο παραδίπλα και για να αποκτήσεις κάτι έπρεπε να προσπαθήσεις. Σήμερα με λίγο κλάμα και λίγη γκρίνια το έχεις.

-Τι θα ευχόσασταν να αλλάξει στις συνειδήσεις μας;

Να γίνουμε πιο πραγματικοί και αληθινοί και να κοιτάμε τη ζωή με αγάπη, γιατί, όταν αγαπήσουμε τη ζωή μας και την καθημερινότητά μας, θα γίνουμε καλύτεροι και θα αλλάξει και ο τόπος μας και αυτό ξεκινάει από την εξουσία μέχρι τον τελευταίο πολίτη.

-Πώς πετυχαίνει κανείς τους στόχους του;

Με πολλή δουλειά και απίστευτη θέληση.

-Με καλές διασυνδέσεις;

Και αυτό βοηθάει αλλά δεν είναι το άλφα και το ωμέγα.

-Τι είναι αυτό που ζείτε εσείς εκεί που είστε και εμείς δεν ζούμε;

Ό,τι κάνει κανείς στη ζωή του με κέφι και όρεξη, το ζει είτε εδώ είτε εκεί. Είμαι τυχερός που έχω την επαφή με τα ζώα τα οποία

συναισθηματικά και ψυχολογικά σου προσφέρουν πολλά πράγματα, έστω και η απλή επαφή με το τρίχωμά τους. Μετά θα αρχίσω να λέω τα τετριμμένα: ο καιρός, το περπάτημα...

-Πώς αποσυνδέεστε από τα ζώα σας με τα οποία φαίνεται ότι έχετε συναισθηματική σύνδεση;

Γίνεται μόνο όταν το κοιτάξεις καθαρά επαγγελματικά. Είναι μια δύσκολη απόφαση, ειδικά όταν χρειάστηκε να πάρω το μαχαίρι και σφάξω μόνος μου κάποια ζώα. Δεν είναι ωραίο. Θωρακίζεσαι και αυτό και δεν μοιάζει με την απόσταση που έχει ο γιατρός προς την αρρώστια και το θάνατο. Ο γιατρός θα «σφάξει» τον άνθρωπο για να τον φτιάξει, εγώ θα σφάξω το ζώο μου για να το τελειώσω και αυτό δεν είναι καλό.

-Σε έναν κόσμο με βιομηχανοποιημένη τη γεωργία και την κτηνοτροφία χωράνε εξαιρέσεις σαν τη δική σας;

Είναι καθαρό θέμα νοοτροπίας του παραγωγού και ανάγκης. Όσο μεγαλώνει κανείς χαλάει. Όταν ασχολείσαι ο ίδιος, κρατάς το επίπεδό σου, πας εκεί που θέλεις και το ελέγχεις. Ας πούμε, παράγω τις δικές μου τροφές που τις ελέγχω απόλυτα. Όταν θα αναγκαστώ να αγοράσω από τον παραδίπλα παραγωγό, είναι αδύνατο να ξέρω τι έχει κάνει ούτε να βασιστώ στις πιστοποιήσεις οπότε αναγκαστικά θα χαλάσει η ποιότητά μου. Επομένως είναι πού θέλεις να το φτάσεις, πόσο ευσυνειδητός είσαι σαν άτομο και πόσο θέλεις να μεταφέρεις την ευσυνειδησία σου στη δουλειά σου. Εγώ απλώς θέλω να δίνω στον πελάτη μου αυτό που θα έδινα στα παιδιά μου για να φάνε.

-Ποιος είναι ο επιτυχημένος άνθρωπος;

Αυτός που αγαπάει τη δουλειά του και γενικότερα ό,τι κάνει. Όταν αγαπάς, δίνεσαι και φτάνεις εκεί που θέλεις και αυτό για σένα θα είναι το εκατό τοις εκατό.
